

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

УДК 656

*Наталія БЕМ,
Київ, Україна,
ORCID:<http://orcid.org/0000-0002-3610-7948>*

ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА ОБСЛУГОВУВАННЯ ПОВІТРЯНОГО РУХУ УКРАЇНИ

Анотація. У статті подано основні напрями інформаційної діяльності Державного підприємства обслуговування повітряного руху України, у першу чергу, організацію безпеки авіаваку. Надзвичайно важливо, щоб ті європейські положення та норми, які стосуються питань безпеки, були сприйняті співробітниками українських авіакомпаній, поділялися та підтримані ними, щоб з цими нормами могли ознайомитися усі пересічні громадяни України. Від інформованості кожного співробітника організації щодо можливих ризиків, пов'язаних з їхньою професійною діяльністю, щодо стратегії розвитку підприємства в напрямі впровадження інноваційних підходів в організацію власної діяльності та взаємодії з клієнтами безпосередньо залежить результат такої діяльності. Під цим кутом зору в статті розглянута робота пресцентру підприємства; проаналізовані пресрелізи керівництва «Украероруху»; рейтингові звіти про роботу аеропортів України, складені «Украерорухом».

Підвищення ефективності роботи авіакомпанії вимагає особливої уваги до процесів, що пов'язані з її інформаційної діяльністю. Такі важливі напрями

© Наталія Бем, 2022.

роботи, як активізація інноваційної діяльності, впровадження систем інформаційної безпеки, забезпечення напрямів роботи, що направлені на максимально повне задоволення потреб споживачів неухильно пов'язані з ефективністю інформаційної діяльності. Підприємство «Украероруху» зацікавлене в отриманні достовірної інформації як про стан самої компанії, авіаційної галузі взагалі, так і про найефективніші інструменти, що застосовуються передовими компаніями світу в напрямі безпеки авіаруху. Офіційний сайт «Украероруху» визначає місію підприємства, яка полягає у забезпеченні якісного та безпечного аеронавігаційного обслуговування у повітряному просторі України та у повітряному просторі над відкритим морем, де відповідальність за обслуговування повітряного руху за міжнародними угодами покладена на Україну. При цьому враховуються наявні та очікувані потреби користувачів повітряного простору. На сайті компанії можна ознайомитися з усім комплексом заходів, спрямованих на покращення безпеки авіаруху. До цього комплексу входять модернізаційні перетворення підприємства. Значні зусилля щодо інформування громадськості про заходи підприємства, спрямовані на розвиток безпеки авіаруху, відіграє пресцентр. Серед його завдань: зв'язок з органами масової інформації, збір інформації з матеріалів преси, підготовка матеріалів для професійних сайтів, популяризація діяльності підприємства в напрямку європеїзації.

Імідж компанії розвивається. Упровадження фірмового стилю підприємства – важливий компонент інформаційно-комунікативної діяльності. «Безпека», «ефективність», «відповідальність» – ключові поняття для фахівців «Украероруху» за будь-яких умов. Імідж компанії зміцнюється, розвивається. У 2019 р. підприємство стало лідером за напрямом «моніторинг характеристик з безпеки польотів». Загалом провайдерів оцінювали за 17 компонентами безпеки польотів, серед яких процеси управління ризиками, доповіді з безпеки польотів, підготовка та навчання в сфері безпеки польотів.

Ключові слова: інформаційна діяльність, Украерорух, пресцентр

Natalia BEM,

Kyiv, Ukraine,

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-3610-7948>

INFORMATION ACTIVITY OF THE AIR TRAFFIC SERVICE OF UKRAINIAN STATE ENTERPRISE

Annotation. The article is devoted to the main direction of information activity of the Ukrainian State Air Traffic Services Enterprise – air traffic safety. From this point of view, the article considers the work of the press centre of the enterprise;

analysed press releases of UkSATSE management; rating reports on the work of Ukrainian airports prepared by UkSATSE. Important areas of work, such as the intensification of innovation, the introduction of information security systems, and providing areas of work aimed at the fullest satisfaction of consumer needs are inextricably linked with the effectiveness of information activities. UkSATSE is interested in obtaining reliable information about the state of the company, the aviation industry in general, and the most effective tools used by the world's leading companies in the field of air safety. The official website of UkSATSE defines the mission of the company, which is to provide quality and safe air navigation services in the airspace of Ukraine and in the airspace over the high seas, where the responsibility for air traffic services under international agreements rests with Ukraine. On the company's website, you can see the full range of measures aimed at improving air safety. The press centre is making significant efforts to inform the public about the company's activities aimed at developing air safety. Among its tasks: communication with the media, collecting information from the press, preparation of materials for professional sites, and promotion of the company in the direction of Europeanization / The company's image is developing. The introduction of the corporate identity of the enterprise is an important component of information and communication activities. «Safety», «efficiency», «responsibility» – key concepts for UkSATSE specialists under any conditions.

Keywords: information activity, Ukrainian State Air Traffic Services Enterprise, the press centre

У світовій авіації протягом останніх десятиліть відбуваються глобалізаційні процеси, спрямовані на оптимізацію управління авіаційним простором. Серед таких процесів є впровадження політики «відкритого неба». Розвиток авіаційної галузі неможливий без багатопланової інформаційної діяльності, що забезпечить збільшення конкуренції, а відтак здешевлення вартості послуг, поліпшення якості обслуговування, вплине на безпеку авіаваку.

Важливим учасником авіатранспортної галузі України є Державне підприємство обслуговування повітряного руху України, яке у сьогднішніх реаліях є суб'єктом природних монополій на загальнодержавному ринку послуг з аеронавігаційного обслуговування повітряних суден і згідно з Законом України «Про доступ до публічної інформації» є розпорядником публічної інформації щодо аеронавігаційного обслуговування польотів повітряних суден.

Проблеми розвитку інформаційного середовища, напрями інформаційної діяльності, використання інформаційних ресурсів, проблеми інформаційної безпеки висвітлені у працях таких науковців, як Ю. Бурило [Бурило, 2012], В. Іванова [Іванова, 2011], В. Копилов [Копылов, 2003], Б. Кормич [Кормич, 2003], А. Маслов [Маслов, 2012], О. Соснін [Соснін, 2003].

Окремі аспекти розвитку авіаційної галузі і, зокрема, культури безпеки авіації, порушували у своїх доробках такі автори, як О. Ареф'єва і А. Штангрет

[Ареф'єва, 2011], Волох О. О. і І. Геєць [Геєць, 2014; Геєць, 2017], Г. Суслowa [Суслowa, 2018], Ю. Фісун і Н. Табачук [Фісун, 2017].

Управління інформаційною діяльністю пов'язане не тільки з внутрішнім, але й із зовнішнім оточенням авіакомпанії. Проте часто внутрішні та зовнішні чинники значною мірою залежать один від одного, і компанія змушена враховувати таку взаємозалежність у своїй діяльності. Ці аспекти розглянути у статті Ю. Фісуна та Н. Табачука [Фісун, 2017].

У сучасних умовах розвитку авіації принципового значення набуває розвиток культури безпеки, формування якої безпосередньо пов'язане з інформаційною діяльністю підприємства. Це питання розглянуто Г. Суслowoю та Д. Бугайко, які під «культурою безпеки» розуміють ряд стійких цінностей і положень, що поділяються усіма співробітниками на всіх рівнях організації. Це рівень поінформованості кожного співробітника організації щодо можливих ризиків і загроз, пов'язаних з їхньою діяльністю [Суслowa, 2018].

Основні напрями інформаційної діяльності авіакомпанії та сучасні моделі управління таким видом діяльності розглянуті у дисертації П. Родіонова «Управління інформаційною діяльністю авіакомпанії» [Родіонов, 2015]. Автор роботи розробив систему управління інформаційною діяльністю авіакомпанії, що дозволяє підвищити ефективність управління за рахунок використання наявного потенціалу та забезпечити реалізацію поставленої мети, а відтак досягнути стабільної та ефективної роботи підприємства. Для оцінювання стану інформаційної діяльності автор розробив інтегральний показник, що враховує як якісну оцінку інформації, так і кількісні показники її оброблення.

Історія Державного підприємства обслуговування повітряного руху України починається з 24 грудня 1992 р. Украерорух є головним постачальником аеронавігаційних послуг в Україні, а його діяльність регулює Міністерство інфраструктури України. Основна місія підприємства, як зазначено на офіційному сайті Украероруху, полягає у забезпеченні якісного та безпечного аеронавігаційного обслуговування у повітряному просторі України та у повітряному просторі над відкритим морем, де відповідальність за обслуговування повітряного руху за міжнародними угодами покладена на Україну, з урахуванням наявних та очікуваних потреб користувачів повітряного простору та умов діяльності на ринку послуг авіаційного транспорту в Україні та в Європейському регіоні. Украерорух є основою національної аеронавігаційної системи та Об'єднаної цивільно-військової системи організації повітряного руху України (ОЦВС). Структура, завдання та порядок функціонування ОЦВС визначені Постановою Кабінету Міністрів України від 19 липня 1999 р. № 1281 [Про створення..., 1999].

Організація повітряного простору та потоків повітряного руху, радіотехнічне забезпечення, аварійне сповіщення, забезпечення користувачів аеронавігаційною інформацією – основні напрями роботи підприємства.

В інформаційній діяльності підприємства ключову роль відіграють питання, пов'язані з безпекою польотів. Під цим кутом зору здійснена спроба

проаналізувати напрями інформаційної діяльності, роботу пресцентру підприємства, зокрема прес-релізи керівництва Украероруху, рейтингові звіти про роботу аеропортів України, складені Украерорухом. Відкриті дані узагальнено з метою прогнозування можливостей удосконалення роботи аеропортів України, а також для надання матеріалів про фірму в каталогах і рекламних виданнях на європейському просторі.

Аналіз пресрелізів Украероруху, звітів, аналітичних матеріалів дозволяє розставити суттєві акценти в інформаційній діяльності підприємства, де на перший план виступає безпека польотів. Серед цих матеріалів: «Безпека польотів починається з професійної підготовки» [Безпека..., 2021], «Довгоочікуваний закон про землі оборони сприятиме підвищенню безпеки польотів» [Довгоочікуваний..., 2019], «EASA завершила сертифікаційні дії в рамках аудиту Украероруху на відповідність вимогам» [EASA..., 2018], «EASA сертифікувала Украерорух», «Євроконтроль починає аудит Украероруху» [EASA сертифікувала..., 2018], «Україна – за крок до технічної інтеграції у Спільну систему маршрутних зборів Євроконтролю» [Україна..., 2019], «Украерорух гарантує високий рівень безпеки повітряного руху під час проведення в Києві фінального матчу Ліги чемпіонів УЄФА» [Украерорух гарантує..., 2018.], «Украерорух – учасник проекту Євроконтролю із вдосконалення європейської системи професійного відбору авіадиспетчерів» [Украерорух – учасник..., 2018], «Украерорух увійшов до п'ятірки лідерів у Європі за оцінкою зрілості системи управління безпекою польотів» [Украерорух увійшов... 2018].

Підвищення ефективності роботи авіакомпанії вимагає особливої уваги до процесів, пов'язаних з її інформаційною діяльністю. Такі важливі напрями роботи, як активізація інноваційної діяльності, впровадження систем інформаційної безпеки, забезпечення напрямів роботи, спрямованих на максимально повне задоволення потреб споживачів, неухильно пов'язані з ефективністю інформаційної діяльності. Важливо розуміти, що інформаційна діяльність авіакомпанії – це сукупність дій, спрямованих на задоволення, з одного боку, його власних інформаційних потреб, а з іншого, - інформаційних потреб споживачів послуг, що надає авіакомпанія. Така діяльність здійснюється через вплив на економічну політику компанії, реалізацію маркетингової стратегії, розробку інформаційно-комунікаційних заходів. Напрями інформаційної діяльності формуються залежно від цілей компанії та обраних для досягнення визначених цілей інструментів. Ураховуючи тенденції розвитку авіації, інформаційна діяльність пов'язана з багатьма сферами роботи авіакомпанії.

Для успішного ведення бізнесу, вдосконалення безпеки авіаруху авіакомпанія має бути зацікавлена у отриманні достовірної інформації як про стан самої компанії, так і про стан галузі взагалі, про найуспішніші інструменти, що застосовуються передовими компаніями світу у своїй діяльності.

За дослідженням П. Родіонова, на інформаційну діяльність авіакомпаній впливають такі компоненти: інформаційний потенціал авіакомпанії,

інтелектуальний потенціал авіакомпанії, інформаційні технології авіакомпанії, інформаційні системи авіакомпанії, інформаційний продукт авіакомпанії, інформаційні ресурси авіакомпанії [Родіонов, 2015]. До матеріалізованих результатів інформаційної діяльності належать інформаційні продукти – це програмні продукти, бази і банки даних та інша інформація.

Створення інформаційного продукту всередині компанії – це розробка клієнтської бази даних, запровадження нових методів управління інформацією, інформаційна підтримка маркетингової діяльності. Утворення інформаційного продукту авіакомпанії відбувається переважно як відповідь на внутрішні потреби і з залученням сторонніх компаній, зокрема, для розробки програмного забезпечення.

До основних чинників, що впливають на інформаційну діяльність авіакомпанії, належать інновації, рівень освіти, рівень застосування інформаційних технологій. До інновацій входить частка у структурі економіки 3-го та 4-го технологічних укладів, фінансування науково-дослідних робіт, рівень впровадження інвестицій, науковий потенціал країни, кількість заявок на винаходи та корисні моделі, рівень розвитку технопарків, захищеність інтелектуальної власності. Рівень освіти пов'язаний з фінансуванням освіти, поширенням ІТ-технологій, рівнем освіти громадян, зв'язком освіти з компаніями-роботодавцями, попитом на висококваліфікованих фахівців, рівнем еміграції фахівців за кордон, доступністю вищої освіти. Отже, управління інформаційною діяльністю авіакомпанії є складним процесом, вивчення якого має стати важливим інструментом підвищення ефективності роботи авіакомпанії [Фісун, Табачук, 2017. С. 209–210].

На сайті компанії можна ознайомитися із детальною інформацією про заходи підприємства, спрямовані на поліпшення безпеки авіаперевезень [EASA завершила...2018; EASA сертифікувала... 2018; Україна – за крок... 2019; «Украерорух» дав...,2018].

Всі модернізаційні перетворення підприємства спрямовані на вдосконалення безпеки польотів та є важливим чинником, що безпосередньо впливає на інформаційну діяльність підприємства. Перетворення проводилися поетапно. Так, у 2010–2012 роках «SELEX Sistemi Integrati S.p.A», складова частина «Leonardo S.p.A», який на 30% належить Міністерству економіки і фінансів Італії, отримала підрядів Украероруху і ДП «Український авіаційний метеорологічний центр» на 31,75 млн євро. У листопаді 2018 р. підприємство за результатами тендерів замовило компанії «Leonardo S.p.A.» аеропортового обладнання на 2,10 млн. євро. [«Украерорух» дав...2018]. 30 травня 2019 р. «Украерорух» підписав контракт на постачання сучасного обладнання для 12 приймально-передавальних радіоцентрів з функцією VoIP на території України.

В інформаційній діяльності підприємства провідну роль відіграє пресцентр. До головних його завдань належить зв'язок з органами масової інформації, збір, обробка інформації з матеріалів преси, підготовка повідомлень для

професійних сайтів, популяризація діяльності підприємства в напрямі європеїзації.

Серед напрямів діяльності пресцентру підприємства: підготовка документів і повідомлень для ЗМІ, брифінгів та пресконференцій та пресрелізів; оперативне розповсюдження в ЗМІ офіційних повідомлень на сайті підприємства та на офіційних сторінках в мережах «Інстаграм» та «Фейсбук»; ведення офіційного сайту своєї компанії, підтримка інтерактивних сервісів, інформаційне листування з відвідувачами сайту; відстеження і контроль за будь-якими видами інформації і згадок про компанію та її керівництво в інтернет-джерелах усіх типів (офіційні ЗМІ і неформальні комунікаційні ресурси); проведення пресконференцій, брифінгів, інформаційних зустрічей журналістів (на сайті є окремий підрозділ, де зафіксовані зустрічі на засіданнях Розширеного комітету Євроконтролю з питань маршрутних зборів (CRCO), інтерв'ю тощо); участь у підготовці та проведенні офіційних візитів і робочих поїздок керівництва своєї фірми у країні і за кордон з метою їх висвітлення в ЗМІ; підготовка та передача ЗМІ теле-, фото- і аудіоматеріалів, пов'язаних з діяльністю компанії; створення і розвиток внутрішнього WEB-сайту, створення інформаційних ресурсів.

Цим завданням сприяє розподіл інформації на офіційному WEB-сайті Украероруху за окремими рубриками.

На офіційному сайті Державного підприємства «Украерорух» у рубриці «Новини» публікується вся інформація, пов'язана з підприємством. Найпершою новиною стала інформація від 27 вересня 2005 р. про Підписання Грантової Угоди між Урядом Сполучених Штатів Америки та Урядом України, яка стосувалася технічної допомоги Україні стосовно безпеки польотів за рахунок коштів США у розмірі 625 тис. дол. США [Підписано...2005].

Останнім часом сайт компанії активно наповнюється матеріалами, оприлюднюється актуальна інформація про те, що відбувається в організації та в повітряному просторі України загалом. У рубриці «У дзеркалі ЗМІ» публікуються статті, інтерв'ю, відеосюжети, теленовини. Рубрика наповнюється матеріалами з 2005 р. Зокрема, серед останніх аналітичних статей: «Про мільярдні борги МАУ і Росії, захоплення обладнання в Криму та економіку повітряного транзиту над Україною» [Про мільярдні..., 2019]; «Украерорух потрапив у топ європейських провайдерів» [Украерорух потрапив..., 2019]; Плата за небо. Скільки коштує проліт над Україною. Ліга. Новини. 13.11.2019 [Плата..., 2019]; Украинское небо: как разделено и управляется воздушное пространство над страной [Украинское..., 2019]; «Вартість аеронавігації: за що і як платять авіакомпанії в Україні?» [Вартість..., 2020].

«Украерорух» – державне підприємство, що відповідає за аеронавігаційне обслуговування в повітряному просторі України та над частиною Чорного моря. Ця діяльність суворо регламентується як національними документами, так і міжнародними зобов'язаннями України перед організаціями, що опікуються польотами у світовому повітряному просторі – ICAO (Міжнародна організація цивільної авіації) та Eurocontrol (Європейська організація з

безпеки аеронавігації). Проте про безпеку виконання польотів над територією країни як українськими, так і іноземними авіакомпаніями повинен дбати саме «Украерорух». Так, у матеріалі за 26 грудня 2019 р. констатувалося, що кількість польотів за останні 5 років суттєво скоротилася через окупацію Кримського півострова і частини Донбасу. Підприємство судиться з РФ за майно, втрачене в Криму і на Донбасі, а з авіакомпанією МАУ – за борги, пов'язані з наданням аеронавігаційних послуг. Мова йде про значні суми – близькі до 1 млрд. грн. [Про мільярди..., 2019].

Одним із ключових напрямів інформаційної діяльності Украероруху є інформування фахівців галузі та громадськості про виконання основних завдань своєї діяльності, спрямованих на вдосконалення систем управління повітряним рухом. До прикладу повідомлялося, що 4-5 травня 2020 р. відбулися льотні перевірки нової автоматизованої системи керування повітряним рухом, встановленої у Львівському регіональному структурному підрозділі, яку «Украерорух» готував сертифікувати. 6 травня 2020 р. була розміщена інформація про проведення льотної перевірки. Обльоти виконував літак-лабораторія авіакомпанії «Украерорух», яка входить до структури підприємства, для перевірки було залучено ще й літак авіакомпанії «Елерон».

Завдяки злагодженій роботі авіадиспетчерів та інженерів Львівського підрозділу, а також екіпажів обох авіакомпаній, льотна перевірка була виконана у повному обсязі згідно із затвердженою програмою. Повідомлялося, що встановлена у Львові автоматизована система керування повітряним рухом уможливить, зокрема, впровадження регіонального повітряного простору вільних маршрутів (Free Routes Airspace) між суміжними центрами організації повітряного руху країн-сусідів.

За даними Центру транспортних стратегій, восени 2019 р. підприємство «Украерорух» успішно завершило приймальні випробування нової автоматизованої системи керування повітряним рухом у Львівському регіональному структурному підрозділі. Система забезпечить можливість впровадження регіонального повітряного простору вільних маршрутів (FRA) між суміжними центрами організації повітряного руху та в подальшому забезпечить 5 миль горизонтального ешалонування. У ході приймальних випробувань, крім усього іншого, був перевірений обмін польотними даними між автоматизованою системою і системою планування аеропорту Львів, що важливо для більш якісної взаємодії між «Украерорухом» та службами аеропорту. Авіадиспетчери пройшли необхідну підготовку на диспетчерському тренажері, який було введено в експлуатацію у листопаді 2019 р. [«Украерорух» провело..., 2020]. Така інформація регулярно розміщується на сайті Центру транспортних стратегій.

Основним європейським інструментом планування та координації заходів у повітряному просторі є проєкт впровадження Єдиного європейського неба (ESSIP). Цей документ забезпечує комплексний погляд на наміри та стан виконання окремих уніфікованих для всієї європейської спільноти цілей

та є механізмом для планування, моніторингу, звітування та періодичного оновлення, який має вже понад двадцятирічний досвід використання. Складником цього документа є впровадження Єдиного європейського неба в Україні (LSSIP), який є переліком задекларованих зобов'язань національних цивільних та військових уповноважених авіаційних органів, провайдерів аеронавігаційного обслуговування та експлуатантів аеропортів щодо впровадження Європейського плану організації повітряного руху (Eurocontrol ATM Master Plan), та, по суті, є стратегічним планом розвитку аеронавігаційної системи України.

Україна з 2004 р. є повноцінним членом «Євроконтролю» – європейської організації з безпеки аеронавігації, що координує та планує управління повітряним рухом в Європі. Оскільки аеронавігаційна система України є частиною загальноєвропейської, то Украерорух застосовує європейські правила та норми в усіх напрямках основної діяльності. Підтвердженням дотримання цих правил є, зокрема, сертифікат від Агентства Європейського Союзу з безпеки польотів (EASA) про відповідність функціонування провайдера і сервісів, що надаються, стандартам Євросоюзу [Відкрити..., 2021]. Відповідно, програма «Єдине європейське небо» «Євроконтролю» поширюється і на Україну [Державне...]. Безпосередньо впровадженням цієї програми займається «Украерорух».

Важливим напрямом інформаційної підтримки професійної діяльності підприємства є стан виконання Європейського плану вдосконалення маршрутів Україною. Складник плану – впровадження повітряного простору вільних маршрутів (FRA) у різних регіонах України, що є важливим компонентом системної роботи з удосконалення організації повітряного простору на забезпечення вимог національної безпеки та оборони держави. Це питання регулярно коментується у рубриці «Новини Украероруху». Насамперед, цілодобовий регіональний FRA було запроваджено у межах районів відповідальності Львівського, Київського та Дніпровського центрів ОрПР, а з 2 грудня 2021 р. – у районі відповідальності Одеського центру організації повітряного руху (ОрПР), разом з повітряним простором над відкритим морем Сімферопольського району [Украерорух впровадив..., 2021].

Інформування громадськості про реальні кроки підприємства, спрямовані на інтеграцію у європейський простір – важлива складова інформаційної діяльності. Таке інформування здійснюється за допомогою пресконференцій, пресрелізів, публікацій у ЗМІ.

Зокрема, у пресрелізі від 27 листопада 2019 р. «Україна – за крок до технічної інтеграції у Спільну систему маршрутних зборів Євроконтролю» повідомлялося про участь Украероруху у засіданні Розширеного комітету Євроконтролю з питань маршрутних зборів (CRCO), що відбулося у Брюсселі. У документі наголошувалося: «Вже сьогодні очевидним є те, що процес технічної інтеграції України до Спільної системи маршрутних зборів

Євроконтролю є незворотнім і свідчить про євроінтеграційний вектор розвитку національної авіації» [Україна – за..., 2019].

Національна авіація обрала євроінтеграційний вектор розвитку і робить все можливе, щоб долучитися до всіх спільних заходів. Усі основні проблеми, пов'язані із євроінтеграційним вектором, виносилися і виносяться на обговорення з громадськістю. Серед таких матеріалів: «Європеїзація авіапростору України: переваги і проблеми, пов'язані з підписанням угоди про спільний авіаційний простір» [Європеїзація...2020]. Дотримання євроінтеграційних принципів – в центрі уваги підприємства і у 2021 р. Керівник «Украероруху» А.Ярмак на Міжнародному форумі інфраструктури і транспорту Mintrans 18 листопада 2021 р. наголосив: «В аеронавігаційній галузі Україна імплементує основні європейські принципи, які дозволяють бути транспарентним партнером та учасником європейського авіаційного ринку. Техінтеграція має переваги абсолютно для всіх учасників авіаційного ринку» [Відбувся..., 2021]. Основні теми форуму, що став платформою для об'єднання учасників усієї транспортної галузі, висвітлювалися на сайті підприємства.

Україна як держава, що обрала своїм курсом європейську інтеграцію, та держава-член Євроконтролю, пройшла шлях сертифікації аналогічно до провідних країн Євросоюзу і вкотре довела свою спроможність бути повноцінним гравцем у конкурентному європейському середовищі. Важливо зазначити, що підприємство отримало сертифікат на здійснення аеронавігаційного обслуговування ще у 2008 р. Процедура сертифікації Украероруху відповідно до національних вимог, сумісних із вимогами Європейського Союзу, дає правову та фінансову захищеність головного українського провайдера в реалізації важливих пан'європейських проектів, зокрема – «Єдиного європейського неба», а також підтверджує високий рівень розвитку національної аеронавігаційної системи та професійність фахівців Украероруху, відповідальних за безпеку польотів та організацію обслуговування повітряного руху не тільки у повітряному просторі України, а й у міжнародному повітряному просторі над акваторією Чорного моря (відповідно до міжнародних аеронавігаційних угод, затверджених у 1996 р. Радою Міжнародної організації цивільної авіації – ICAO) [Украерорух отримав..., 2018].

Державна авіаційна служба України впроваджує оновлені стандарти ICAO.

19 грудня 2019 р. в приміщенні навчально-сертифікаційного центру Украероруху проведено щорічні методичні заняття з представниками Державіаслужби, Украероруху, експлуатантів аеродромів, аеропортів, авіакомпаній та постачальники геопросторових даних з питань досягнення однаковості в інформуванні користувачів повітряного простору аеронавігаційною інформацією.

Питання, що розглядалися під час проведення методичних занять, базувалися на вимогах Авіаційних правил України «Обслуговування аеронавігаційною інформацією», імплементація яких пов'язана зі змінами

у стандартах та рекомендованій практиці ICAO, а саме, у Додатку 15 «Aeronautical Information Services» [Продукти...].

У рамках проведення методичних занять учасники були поінформовані про вимоги щодо впровадження Глобального формату звітності/Global Reporting Format (GRF). Методичні заняття уможливили розширити знання експлуатантів повітряного простору щодо впровадження, застосування та дотримання вимог ICAO при інформаційному забезпеченні, а також сприяли обміну досвідом між учасниками занять. Такі заняття дали змогу зробити крок вперед у сенсі розуміння розвитку та оптимізації надання аеронавігаційних даних та аеронавігаційної інформації.

Украерорух здійснює збір, опрацювання й аналіз інформації про свою діяльність для ЗМІ. Зокрема, до електронного науково-практичного журналу «Інфраструктура ринку» регулярно подаються звіти про кількість виконаних міжнародних комерційних рейсів українськими авіакомпаніями, коментуються дії, спрямовані на розвиток аеропортових комплексів, на утримання та збільшення пасажиропотоку. Як приклад, повідомлялося, що у листопаді 2021 р. у повітряному просторі України було виконано 19 942 рейси, що становить 87,2% від обсягів аналогічного періоду 2019 р., з них українські авіакомпанії виконали 5 926 польотів (на 22,8% менше порівняно з листопадом докризового 2019 р). Усі рейси Украерорух забезпечив аеронавігаційним обслуговуванням [Авіатрафік..., 2021].

Єдині правила в сфері безпеки польотів є однією з вимог для формування спільного авіаційного простору між Україною та ЄС. Ця позиція передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. До провідних вимог програми «Спільне європейське небо» належить управління безпекою польотів за найвищими стандартами. Підприємство «Украерорух» не тільки функціонує відповідно до європейських вимог, а й бере участь у рейтингових оцінюваннях таких систем. Так, за даними Міністерства інфраструктури, Державне підприємство обслуговування повітряного руху України у 2019 р. увійшло до групи з 27 країн із найкращою системою управління безпекою польотів. Аудит проводили в рамках спільного проєкту Євроконтролю та CANSO. Інформація про аудит підприємства була оприлюднена не тільки на сайті Міністерства інфраструктури України, а й у ЗМІ. Це досягнення, зокрема, висвітлювалося на сторінках журналу «Бізнес» [Європеїзація..., 2019]. Високий рейтинг Украероруху – це суттєвий факт у рекламному супроводі діяльності підприємства. Адже якісна система управління безпекою польотів Украероруху є гарантією надання ефективного та безпечного аеронавігаційного обслуговування в повітряному просторі України.

Важливо відзначити, що у 2019 р. підприємство стало лідером за напрямом «моніторинг характеристик з безпеки польотів». Загалом провайдерів оцінювали за 17 компонентами безпеки польотів, серед яких процеси управління ризиками, доповіді з безпеки польотів, підготовка та навчання в сфері безпеки польотів [Украерорух потрапив..., 2019].

Розробка й упровадження фірмового стилю підприємства – важливий компонент інформаційно-комунікативної діяльності. «Безпека», «ефективність», «відповідальність» – ключові поняття для фахівців Украероруху за будь-яких умов. Імідж компанії зміцнюється, розвивається. Підприємство має свій слоган, логотип, свій сайт, сторінки в інстаграмі та фейсбуці, які є чи не найважливішими засобами демонстрації та сприйняття стилю та іміджу організації у сучасному світі.

Актуальним напрямом діяльності є аналіз і прогнозування можливостей удосконалення роботи авіаційних підприємств України. Зокрема, підприємство «Украерорух» брало участь у створенні двох важливих документів: «Концепція розвитку системи регулювання авіаційної діяльності у сфері створення та використання малих повітряних суден» [Про затвердження Концепції...,2004]; «Концепція Державної цільової програми розвитку аеропортів на період до 2023 року» [Про схвалення...,2013].

Таким чином, інформаційна діяльність Державного підприємства обслуговування повітряного руху України перебуває в процесі постійного розвитку, пов'язаного з нагромадженням, збиранням, обробленням інформації та виведенням її у світ задля інформування людства про аеронавігаційне обслуговування у повітряному просторі України та інших держав. Ефективна інформаційна діяльність Украероруху безпосередньо впливає на виконання стратегії розвитку підприємства, на всі види професійної діяльності співробітників, сприяє активізації інновацій на зразок європейських, впровадження систем інформаційної безпеки, розгортання напрямів роботи, спрямованих на максимально повне задоволення потреб споживачів.

Список літератури

1. Про створення об'єднаної цивільно-військової системи організації повітряного руху України: Постанова Кабінету Міністрів України від 19 липня 1999 р. № 1281. URL: https://uksatse.ua/doc/ans_decree_1281.pdf
2. Про затвердження Концепції розвитку системи регулювання авіаційної діяльності у сфері створення та використання малих повітряних суден: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2004 р. № 234-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/234-2004-%D1%80>
3. Про схвалення Концепції Державної цільової програми розвитку аеропортів на період до 2023 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2013 р. № 944. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/944-2013-%D0%BF>
4. Громадська організація «Європа без бар'єрів». Офіційний сайт: URL: https://europewb.org.ua/wp-content/uploads/2018/02/PRINTukr_zvit_The-Eastern-Partnership-Air-Transport-Vector_EWB.pdf

5. Державне підприємство обслуговування повітряного руху України. Офіційний сайт: URL: <http://uksatse.ua/>
6. Авіатрафік в українському небі поступово відновлюється: у листопаді – 87% від докризового рівня. 2021.URL: <https://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=247>
7. Арешт'єва О. В., Штангрет А. М. Сучасний стан та ключові загрози для розвитку підприємств авіаційної галузі в Україні. Проблеми системного підходу в економіці.2011.№ 1:URL: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/PSPE/2011_1/index.html)
8. Бурило Ю. П. Інформаційна сфера як сфера господарювання: теоретико-правовий аспект.Правова інформатика. 2012. № 4. С. 18–28. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pinform_2012_4_6
9. Вартість аеронавігації: за що і як платять авіакомпанії в Україні? Avianews.com.06.02.2020. URL: <https://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=248&id=65>
10. Відкритинебо:новіможливостітаперспективидляУкраїни.03.09.2021. URL: <https://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=247&id=737>
11. Відбувся Міжнародний форум інфраструктури і транспорту Mintrans. 18.11. 2021.URL: <https://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=247&id=756>
12. Військовослужбовці Украероруху отримали відзнаки Міністерства Оборони України та Головнокомандувача Збройних Сил України. 6.12.2021. <https://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=247>
13. Геєць І. О., Волох О. О. Європеїзація авіапростору України та підписання угоди про спільний авіаційний простір. Стратегія розвитку соціально-економічного розвитку України. 2014. № 1. С. 119–128. URL:<https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/35451/1/>
14. Геєць І. О. Формування соконкурентної стратегії розвитку регіональних аеропортів та хабів. Проблеми системного підходу в економіці. Вип.1(57). 2017. С.64–71. URL: http://psae-jrnl.nau.in.ua/journal/1_57_2017_ukr/11.pdf
15. Державна авіаційна служба України впроваджує оновлені стандарти ICAO. Державна авіаційна служба України. URL: <https://avia.gov.ua/derzhavna-aviatsijna-sluzhba-ukrayini-vprovadzhuje-onovleni-standarti-icao/>
16. Довгоочікуваний закон про землі оборони сприятиме підвищенню безпеки польотів. Пресреліз А. Ярмака від 15.11.2019.URL: <http://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=314&id=171>
17. EASA завершила сертифікаційні дії в рамках аудиту Украероруху на відповідність вимогам ЄС. Пресреліз: Д. Бабеїчука від 16.11.2018. URL: <http://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=314&id=168>
18. EASASертифікувалаУкраерорух.Пресреліз:Д.Бабеїчукавід17.12.2018. URL: <http://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=314&id=169>

19. Європеїзація авіапростору України: переваги і проблеми, пов'язані з підписанням угоди про спільний авіаційний простір. URL: eu.prostir.ua/files/.../2811ukrfinal.pdf
20. Іванова В. В. Інформаційне забезпечення економіки, заснованої на знаннях: монографія. Київ: Логос, 2011. 277 с.
21. Обслуговування повітряного руху: основні напрями діяльності, 2021. URL: <https://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=309>
22. Копылов В. А. Информационное право : вопросы теории и практики. Москва: Юрист, 2003. 472 с.
23. Кормич Б. А. Організаційно-правові засади політики інформаційної безпеки України. Одеса: Юридична література, 2003. 472 с.
24. Маслов А. О. Інформаційна економіка: становлення, структура та теоретичне осмислення: монографія Київ: АграрМедіаГруп, 2012. 431 с.
25. Обсяг наданих Украерорухом аеронавігаційних послуг у 2018 році збільшився на 18,5%. Пресреліз від 12.02.2019. URL: <http://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=314&id=170>
26. Овсак О. П. Україна на шляху лібералізації авіаційного простору. Інфраструктура ринку. Електронний науково-практичний журнал 2020. №40. С. 3–13. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/40_2020_ukr/40_2020.pdf
27. Підписано Грантову Угоду між Урядом Сполучених Штатів Америки та Урядом України. URL: <http://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=247&id=6>
28. Плата за небо. Скільки коштує проліт над Україною. 13.11.2019. URL: <https://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=248&id=57>
29. Про мільярдні борги МАУ і Росії, захоплення обладнання в Криму і економіку повітряного транзиту над Україною. Інтерв'ю з головою Украероруху: у дзеркалі ЗМІ. URL: <http://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=248&id=62>
30. Родіонов П. Ю. Управління інформаційною діяльністю авіакомпанії: дис. канд. економ. наук: 08.00.04. Київ, 2015. 209 с. URL: <https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/14399/1/%D0%94%D0%B8%D1%81%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F.pdf>
31. Соснін О. В. Проблеми державного управління системою національних інформаційних ресурсів з наукового потенціалу України.–Київ: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2003. 572 с.
32. Сулова Г. А., Бугайко Д. О. Нові стратегії по безпеці цивільної авіації. Цивільна авіація України XXI століття. Матеріали науково-практичної конференції. Київ: НАУ, 2018. с. 11-13.
33. Угода між Європейським Союзом і його державами-членами й Україною про спільний авіаційний простір. URL: <http://avia.gov.ua/documents/>

- Miznarodnadiyalnist/Evropejska%20integracija/24215.htmlКиїв: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2003. 572 с.
34. Украинское небо: как разделено и управляется воздушное пространство над страной. Avianews.com. 25.11.2019. URL: <https://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=248>
 35. Україна – за крок до технічної інтеграції у Спільну систему маршрутних зборів Євроконтролю. Пресреліз: А. Ярмака від 27.11.2019. URL: <http://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=314&id=172>
 36. Украерорух гарантує високий рівень безпеки повітряного руху під час проведення в Києві фінального матчу Ліги чемпіонів УЄФА. Пресреліз від 21.05.2018. URL: <http://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=314&id=163>
 37. Украерорух впровадив повітряний простір вільних маршрутів (FRA) у районі відповідальності Одеського центру організації повітряного руху. 2.12.2021. URL: <https://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=247>
 38. «Украерорух» дав італійському виробнику 2,1 мільйона євро на аеропортове обладнання. URL: <http://nashigroshi.org/2018/12/07/ukraerorukh-dav-italiys-komu-vyrobnyku-2-1-mil-yona-ievro-na-aeroportove-obladnannia/>
 39. Украерорух отримав сертифікат на здійснення аеронавігаційного обслуговування. Пресреліз від 01.07.2008. URL: <http://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=314&id=42>
 40. «Украерорух» провів випробування нової системи управління повітряним рухом. 8.04.2020. URL: https://cfts.org.ua/news/2020/04/08/ukraerorukh_provel_ispytaniya_novoy_sistemy_upravleniya_vozdushnym_dvizheniem_58209
 41. Украерорух потрапив у топ європейських провайдерів. URL: <https://business.ua/news/8281-ukraerorukh-potrapiv-v-top-evropejskikh-provajderiv>
 42. Украерорух скоротив збитки за I півріччя у понад 3 рази. 27.09.2021. URL: <https://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=247&st=10>
 43. Украерорух – учасник проекту Євроконтролю із вдосконалення європейської системи професійного відбору авіадиспетчерів. Пресреліз від 12.03.2018. URL: <http://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=314&id=161>
 44. Украерорух увійшов до п'ятірки лідерів у Європі за оцінкою зрілості системи управління безпекою польотів. Пресреліз Д. Бабейчука від 23.01.2018. URL: <http://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=314&id=158>
 45. Уряд затвердив фінансовий план Украероруху на 2022 рік. 4.11.2021. URL: <https://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=247&id=749>
 46. Фісун Ю. В., Табачук Н. О. Тенденції розвитку авіатранспортної галузі України. Інфраструктура ринку. Економіка та управління

підприємствами. 2017. №14. С. 208-214. URL:http://www.market-infr.od.ua/journals/2017/14_2017_ukr/38.pdf

References

1. Pro stvorennia obiednanoi tsyvilno-viiskovoi systemy orhanizatsii povitrianoho rukhu Ukrainy: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 19 lypnia 1999 r. № 1281. URL: https://uksatse.ua/doc/ans_decree_1281.pdf (In Ukrainian)
2. Pro zatverdzhennia Kontseptsii rozvytku systemy rehuliuвання aviatsiinoi diialnosti u sferi stvorennia ta vykorystannia malykh povitrianykh suden: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 14 kvitnia 2004 r. № 234-r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/234-2004-%D1%80> (In Ukrainian)
3. Pro skhvalennia Kontseptsii Derzhavnoi tsilovoi prohramy rozvytku aeroportiv na period do 2023 roku: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 30 zhovtnia 2013 r. № 944. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/944-2013-%D0%BF> (In Ukrainian)
4. Hromadska orhanizatsiia «Ievropa bez barieriv». Ofitsiyni sait: URL: https://europewb.org.ua/wp-content/uploads/2018/02/PRINT_ukr_zvit_The-Eastern-Partnership-Air-Transport-Vector_EWB.pdf (In Ukrainian)
5. Derzhavne pidpriemstvo obsluhovuvannia povitrianoho rukhu Ukrainy. Ofitsiyni sait: URL: <http://uksatse.ua/> (In Ukrainian)
6. Aviatrafik v ukrainskomu nebi postupovo vidnovliuietsia: u lystopadi – 87% vid dokryzovoho rivnia. 2021. URL: <https://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=247> (In Ukrainian)
7. Arefieva O. V., Shtanhret A. M. Suchasnyi stan ta kliuchovi zahrozy dlia rozvytku pidpriemstv aviatsiinoi haluzi v Ukraini. Problemy systemnoho pidkhotu v ekonomitsi. 2011. № 1: URL: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/PSPE/2011_1/index.html (In Ukrainian)
8. Burylo Yu. P. Informatsiina sfera yak sfera hospodariuvannia: teoretyko-pravovyi aspekt. Pravova informatyka. 2012. № 4. S. 18–28. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pinform_2012_4_6 (In Ukrainian)
9. Vartist aeronavihatsii: za shcho i yak platiat aviakompanii v Ukraini? Avianews.com. 06.02.2020. URL: <https://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=248&id=65> (In Ukrainian)
10. Vidkryty nebo: novi mozhlyvosti ta perspektyvy dlia Ukrainy. 03.09.2021. URL: <https://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=247&id=737> (In Ukrainian)
11. Vidbuvsia Mizhnarodnyi forum infrastruktury i transportu Mintrans. 18.11. 2021. URL: <https://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=247&id=756> (In Ukrainian)

12. Viiskovosluzhbovtsi Ukraerorukhu otrymaly vidznaky Ministerstva Oborony Ukrainy ta Holovnokomanduvacha Zbroinykh Syl Ukrainy. 6.12.2021. <https://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=247> (In Ukrainian)
13. Heiets I. O., Volokh O. O. Yevropeizatsiia aviaprostoru Ukrainy ta pidpysannia uhody pro spilnyi aviatsiinyi prostir. *Stratehiia rozvytku sotsialno-ekonomichnoho rozvytku Ukrainy*. 2014. № 1. S. 119–128. URL: <https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/35451/1/> (In Ukrainian)
14. Heiets I. O. Formuvannia sokonkurentnoi stratehii rozvytku rehionalnykh aeroportiv ta khabiv. *Problemy systemnoho pidkhodu v ekonomitsi*. Vyp. 1(57). 2017. S.64–71. URL: http://psae-jrnل.nau.in.ua/journal/1_57_2017_ukr/11.pdf (In Ukrainian)
15. Derzhavna aviatsiina sluzhba Ukrainy vprovadzhuie onovleni standarty ICAO. *Derzhavna aviatsiina sluzhba Ukrainy*. URL: <https://avia.gov.ua/derzhavna-aviatsijna-sluzhba-ukrayini-vprovadzhuye-onovleni-standarti-icao/> (In Ukrainian)
16. Dovhoochikuvanyi zakon pro zemli oborony spryiatyme pidvyshchenniu bezpeky polotiv. *Presreliz A. Yarmaka vid 15.11.2019*. URL: <http://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=314&id=171> (In Ukrainian)
17. EASA zavershyla sertyfikatsiini dii v ramkakh audytu Ukraerorukhu na vidpovidnist vymoham YeS. *Presreliz: D. Babeichuka vid 16.11.2018*. URL: <http://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=314&id=168> (In Ukrainian)
18. EASA sertyfikovala Ukraerorukh. *Presreliz: D. Babeichuka vid 17.12.2018*. URL: <http://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=314&id=169> (In Ukrainian)
19. Ievropeizatsiia aviaprostoru Ukrainy: perevahy i problemy, poviazani z pidpysanniam uhody pro spilnyi aviatsiinyi prostir. URL: eu.prostir.ua/files/.../2811ukrfinal.pdf (In Ukrainian)
20. Ivanova V. V. *Informatsiine zabezpechennia ekonomiky, zasnovanoi na znanniakh: monohrafiia*. Kyiv: Lohos, 2011. 277 s. (In Ukrainian)
21. *Obsluhovuvannia povitrianoho rukhu: osnovni napriamy diialnosti, 2021*. URL: <https://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=309> (In Ukrainian)
22. Корылов V. A. *Ynformatsyonnoe pravo : voprosy teoryy y praktyky*. Moskva: Yuryst, 2003. 472 s. (In Russian)
23. Kormych B. A. *Orhanizatsiino-pravovi zasady polityky informatsiinoi bezpeky Ukrainy*. Odesa: Yurydychna literatura, 2003. 472 s. (In Ukrainian)
24. Maslov A. O. *Informatsiina ekonomika: stanovlennia, struktura ta teoretychne osmyslennia: monohrafiia*. Kyiv: Ahrar Media Hrup, 2012. 431 s. (In Ukrainian)
25. *Obsiah nadanykh Ukraerorukhom aeronavhatsiinykh posluh u 2018 rotsi zbilshyvsia na 18,5%*. *Presreliz vid 12.02.2019*. URL: <http://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=314&id=170> (In Ukrainian)
26. Ovsak O. P. *Ukraina na shliakhu liberalizatsii aviatsiinoho prostoru. Infrastruktura rynku. Elektronnyi naukovo-praktychnyi zhurnal 2020. №40*.

- S. 3–13. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/40_2020_ukr/40_2020.pdf (In Ukrainian)
27. Pidpysano Hrantovu Uhodu mizh Uriadom Spoluchenykh Shtativ Ameryky ta Uriadom Ukrainy. URL: <http://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=247&id=6> (In Ukrainian)
28. Plata za nebo. Skilky koshtuie prolit nad Ukrainoiu. 13.11.2019. URL: <https://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=248&id=57> (In Ukrainian)
29. Pro miliardni borhy MAU i Rosii, zakhoplennia obladnannia v Krymu i ekonomiku povitrianoho tranzytu nad Ukrainoiu. Interviu z holovoiu Ukraerorukhu: u dzerkali ZMI. URL: <http://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=248&id=62> (In Ukrainian)
30. Rodionov P. Yu. Upravlinnia informatsiinoiu diialnistiu aviakompanii: dys. kand. ekonom. nauk: 08.00.04. Kyiv, 2015. 209 s. URL: <https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/14399/1/%D0%94%D0%B8%D1%81%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F.pdf> (In Ukrainian)
31. Sosnin O. V. Problemy derzhavnoho upravlinnia systemoiu natsionalnykh informatsiinykh resursiv z naukovoho potentsialu Ukrainy.– Kyiv: Instytut derzhavy i prava im. V. M. Koretskoho NAN Ukrainy, 2003. 572 s. (In Ukrainian)
32. Suslova H. A., Buhaiko D. O. Novi stratehii po bezpetsi tsyvilnoi aviatsii. Tsyvilna aviatsiia Ukrainy KhKhl stolittia. Materialy nauково-praktychnoi konferentsii. Kyiv: NAU, 2018. s.11-13. (In Ukrainian)
33. Uhoda mizh Yevropeiskym Soiuzom i yoho derzhavamy-chlenamy y Ukrainoiu pro spilnyi aviatsiinyi prostir. URL: <http://avia.gov.ua/documents/Miznarodnadiyalnist/levropejska%20integracija/24215.html> (In Ukrainian)
34. Ukraynskoe nebo: kak razdeleno y upravliaetsia vozdušnoe prostranstvo nad stranoi. Avianews.com. 25.11.2019. URL: <https://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=248> (In Russian)
35. Ukraina – za krok do tekhnichnoi intehtratsii u Spilnu systemu marshrutnykh zboriv Yevrokontroliu. Presreliz: A. Yarmaka vid 27.11.2019. URL: <http://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=314&id=172> (In Ukrainian)
36. Ukraerorukh harantuie vysokyi riven bezpeky povitrianoho rukhu pid chas provedennia v Kyievi finalnogo matchu Lihy chempioniv UleFA. Presreliz vid 21.05.2018. URL: <http://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=314&id=163> (In Ukrainian)
37. Ukraerorukh vprovadyv povitrianyi prostir vilnykh marshrutiv (FRA) u raioni vidpovidalnosti Odeskoho tsentru orhanizatsii povitrianoho rukhu. 2.12.2021. URL: <https://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=247> (In Ukrainian)
38. «Ukraerorukh» dav italiiskomu vyrobnyku 2,1 miliona yevro na aeroportove obladnannia. URL: <http://nashigroshi.org/2018/12/07/ukraerorukh-dav-italiys-komu-vyrobnyku-2-1-mil-yona-ievro-na-aeroportove-obladnannia/> (In Ukrainian)

39. *Ukraerorukh otrymav sertyfikat na zdiisnennia aeronavhatsiinoho obsluhovuvannia. Presreliz vid 01.07.2008. URL: <http://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=314&id=42>*
40. *«Ukraerorukh» provel uspytanyia novoi systemy upravleniya vozдушным dvizheniem. 8.04.2020. URL: https://cfts.org.ua/news/2020/04/08/ukraerorukh_provel_ispytaniya_novoy_sistemy_upravleniya_vozdushnym_dvizheniem_58209 (In Russian)*
41. *Ukraerorukh potrapyv u top yevropeiskykh provajderiv. URL: <https://business.ua/news/8281-ukraerorukh-potrapiv-v-top-evropejskikh-provajderiv> (In Ukrainian)*
42. *Ukraerorukh skorotyv zbytky za I pivrichchia u ponad 3 razy. 27.09.2021. URL: <https://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=247&st=10> (In Ukrainian)*
43. *Ukraerorukh – uchasnyk proektu Yevrokontroliu iz vdoskonalennia yevropeiskoi systemy profesiinoho vidboru aviadyspetcheriv. Presreliz vid 12.03.2018. URL: <http://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=314&id=161> (In Ukrainian)*
44. *Ukraerorukh uviishov do piatirky lideriv u Yevropi za otsinkoiu zrilosti systemy upravlinnia bezpekoiu polotiv. Presreliz D. Babeichuka vid 23.01.2018. URL: <http://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=314&id=158> (In Ukrainian)*
45. *Uriad zatverdyv finansovyi plan Ukraerorukhu na 2022 rik. 4.11.2021. URL: <https://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=247&id=749> (In Ukrainian)*
46. *Fisun Yu. V., Tabachuk N. O. Tendentsii rozvytku aviatransportnoi haluzi Ukrainy. Infrastruktura rynku. Ekonomika ta upravlinnia pidpriemstvamy. 2017. №14. S. 208-214. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2017/14_2017_ukr/38.pdf (In Ukrainian)*